

In Peru is de accountant vooral boekhouder

Hoe is het om als Nederlandse RA in het buitenland te werken? Welke positie hebben accountants? Zijn er opmerkelijke verschillen met Nederland? In de eerste aflevering van een serie: Peru.

» [Download dit artikel in pdf](#)

In den vreemde

Guido Hulshoff vertrok vorig jaar maart naar Peru, nadat hij vijf jaar als intern accountant bij Zwitserleven had gewerkt. “Ik ben altijd al gefascineerd geweest door de cultuur en natuur van Peru. Vrij toevallig kwam ik in contact met de universiteit van Piura. Dat is in grootte de vijfde stad van het land, met 250.000 inwoners. Ik kon op de universiteit aan de slag als docent. Ik ben hier coördinator voor het vak operational auditing. Ook geef ik colleges financial auditing. Het is een particuliere universiteit. Met vierduizend studenten is het zeker niet de grootste universiteit van het land, die is uiteraard in de hoofdstad Lima. Maar het is wel een van de meest prestigieuze universiteiten.”

Belastingdienst

In het Zuid-Amerikaanse Peru bestaat nog maar sinds 1995 de verplichting voor beursgenoteerde ondernemingen om de jaarcijfers te publiceren. Voor die tijd was het alleen de belastingdienst die om een overzicht van de resultaten vroeg. De overige ondernemingen zijn niet verplicht om hun resultaten te openbaren en evenmin om deze te laten controleren door een openbaar accountant. Het gevolg is dat het ook vaak niet gebeurt.

Guido Hulshoff: “Beursgenoteerde ondernemingen in Peru laten vrijwel allemaal hun jaarcijfers controleren door een van de kantoren van de big four. Van deze kantoren is Ernst & Young het grootst. Daarna volgen Deloitte, PricewaterhouseCoopers en KPMG. Opmerkelijk verschil met Nederland is dat de big four geen regionale kantoren over het gehele land hebben. Ze hebben hun hoofdkantoor in Lima en daartoe beperkt het zich. Er zijn ook nog kleinere kantoren actief die hun roots in Peru zelf hebben. Maar omdat deze kantoren vaak voor het midden- en kleinbedrijf werken, waarvoor dus geen plicht tot openbaarmaking bestaat, lijkt hun werk op hetgeen bij ons boekhouders doen.”

Bevoegdheid

Volgens Guido Hulshoff is de juridische positie van de openbaar accountant in Peru te vergelijken met die van zijn collega's in Nederland. “RA's, die hier contadores publicos colegiados oftewel CPC's worden genoemd, moeten zijn geregistreerd bij hun beroepsorganisatie voordat ze als openbaar accountant mogen functioneren. Deze Peruaanse tegenhanger van het NIVRA, het Colegio de Contadores Publicos, bestaat sinds 1942. CPC's mogen pas een accountantsverklaring afgeven als ze certificeringsbevoegdheid hebben. Die krijgen ze als ze minimaal vijf jaar staan ingeschreven bij het colegio. Ook moet men dan inmiddels drie jaar ervaring hebben in het openbaar beroep en na de universitaire opleiding nog een aanvullende cursus hebben gevolgd. Overigens zijn de contadores dikwijls ook werkzaam zoals controller, fiscalist of administrateur. Dit heeft mede te maken met de breedte van de accountantsopleiding.”

Traditioneel

Over de studie tot accountant in Peru kan Hulshoff uit eigen ervaring veel vertellen. “De opzet van de opleiding is, vergeleken bij wat er in Nederland als lesprogramma wordt aangeboden, nogal traditioneel. Het accent ligt hier voornamelijk op boekhouden, financiële verslaggeving en kostencalculatie. Ook wordt men grondig geschoold in het belasting- en ondernemingsrecht. Maar dat is uiteraard niet zo verwonderlijk in een land waar de financiële verslaggeving toch grotendeels bestaat uit het maken van een rapportage voor de fiscus. Een vak als administratieve organisatie, waaraan in Nederland veel aandacht wordt geschonken, is in Peru beduidend minder van belang.”

Een opvallend verschil met Nederland is het aantal college-uren dat de studenten moeten volgen. Hulshoff: “Dat ligt met 25 uur een stuk hoger dan bij ons. De aanwezigheid bij de colleges is hoog omdat er regelmatig toetsen worden afgenomen. Ik durf gerust te zeggen dat de accountantsopleiding aan de universiteit waar ik werk veeleisend is. Maar omdat hier een postdoctorale studie ontbreekt, kun je wel concluderen dat het niveau van de opleiding in Peru over zijn geheel genomen lager ligt dan in Nederland.”

Corruptie

Opmerkelijk is dat binnen de opleiding aan de universiteit van Piura uitgebreid aandacht wordt besteed aan het vak

ethiek. Hulshoff: “Ik weet niet of dit zo’n prominente plaats in het lesprogramma inneemt vanwege de corruptie in Peru, die net als in vele andere landen in Zuid-Amerika een wijdverbreid verschijnsel is. Want ook in andere opleidingen speelt ethiek een belangrijke rol.”

Overigens wijst Hulshoff erop dat, ondanks dat corruptie een vast onderdeel van de Peruaanse samenleving is, het land op het gebied van de financiële verslaggeving de vergelijking met de westerse wereld zeker aankan. “Dat is het gevolg van de mondialisering. Peru moet zich, als het buitenlandse investeerders wil aantrekken, aanpassen aan de internationale regels. Zo dienen hier bijvoorbeeld sinds 2000 alle ondernemingen te voldoen aan de International Accounting Standards. En de beroepsvoorschriften die voor accountants gelden, zijn rechtstreeks overgenomen uit de Verenigde Staten. De Generally Accepted Auditing Standards en de Statements on Auditing Standards zijn letterlijk vertaald uit het Engels en hier ingevoerd.”

Inca’s

Tot besluit maakt Guido Hulshoff duidelijk dat het voeren van een adequate financiële verslaggeving in Peru niet een zaak van vandaag of gisteren is. “Zelfs de Inca’s kenden al een systeem van boekhouden. Er zijn bewijzen dat zij een methode hadden ontwikkeld waarbij een transactie van goederen leidde tot mutaties voor dezelfde hoeveelheid op twee verschillende rekeningen. Kortom, het principe van dubbel boekhouden bestond hier al in de vijftiende eeuw.”

Adrie Boxmeer is journalist.